COREGRAFIA TRADIȚIONALĂ – PARTE COMPONENTĂ A PATRIMONIUL IMATERIAL AL REPUBLICII MOLDOVA

Nicolae GRIBINCEA

Patrimoniul cultural imaterial cuprinde totalitatea creațiilor tradiționale, autentice, exprimate în forme verbale, muzicale, coregrafice și teatrale, precum și ansamblul obiceiurilor, practicilor, reprezentărilor, expresiilor, cunoștințelor și abilităților – împreună cu instrumentele, obiectele, artefactele, vestimentația specifică, accesoriile și spațiile culturale asociate acestora – pe care comunitățile, grupurile și, după caz, indivizii le recunosc ca parte imanentă, indispensabilă și integrantă a tezaurului lor cultural, ele exprimând fundamentele spirituale identitare, valorile morale, etice și estetice ale poporului, mărturia esențializată a gândirii, activității, sensibilității și imaginației creatoare a oamenilor, din trecutul istoric și până în prezent. Pornind de la această definiție a patrimoniului cultural imaterial putem să constatăm că dansurile populare tradiționale reprezintă un element fundamental al acestuia. De fapt, prin inventarierea coregrafiei populare a spațiului pruto-nistrean a fost identificată o mare bogăție de astfel de elemente.

Folclorul coregrafic românesc din Republica Moldova posedă o bogată și complexă serie de elemente proprii bine conturate ce determină un specific național pronunțat. Pornind de la aspectele esențiale: ocaziile de desfășurare a dansurilor, diversitatea cinetică, ritmică, tipologică, interpretativă și stilistică, coregrafia noastră tradițională se deosebește esențial de arta coregrafică a vecinilor din est, fiind parte componentă a coregrafiei tradiționale românești. Într-un cadru comparativ mai larg, după formă, structură și caracter, dansurile tradiționale din Republica Moldova fac parte din marea și bogata familie a coregrafiei balcano-carpatice, unitară prin execuția mișcărilor ca joc colectiv și de grup. În această moștenire coregrafică se conține întreaga gamă de dansuri ceremoniale, rituale, distractive; de virtuozitate, cu caracter social de petrecere; jocuri legate de ciclul obiceiurilor calendaristice; jocuri asociate proceselor de muncă, îndeletnicirilor; jocuri asociate fenomenelor naturii; jocuri cu referire la floră și faună; jocuri din ciclul obiceiurilor familiale; jocuri ce pun în valoare abilitățile și virtuțile bărbaților; jocuri ce pun în valoare frumusețea femeii; jocuri cu caracter magic; jocuri cu măști zoomorfe, cât și jocuri inspirate din cultura altor popoare.

Dar multe dintre dansurile populare autentice din Republica Moldova sunt în pericol de dispariție și contextul socio-economic de la acest început de secol, care nu este unul favorabil păstrării acestei moșteniri deosebit de valoroase. Din care considerent, menirea fiecăruia din noi este de păstra și valorifica acele tradiții, obiceiuri, creații folclorice, căci prin acestea trăiește și supraviețuiește un popor.